

उर्लाबारी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : ५

सङ्ख्या : १५

मिति : माघ २०, २०७९

भाग - २

उर्लाबारी नगरपालिका, मोरङ

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी उर्लाबारी नगरपालिकाबाट सर्वसाधारणको जानकारीका लागि यो राजपत्र प्रकाशन गरिएको छ ।

बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन (पहिलो संशोधन)

कार्यविधि, २०७९

नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०७९।०९।२८

उर्लाबारी नगरपालिकाको बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, उर्लाबारी नगर कार्यपालिकाले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन (पहिलो संशोधन) कार्यविधि, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भए पश्चात प्रारम्भ हुनेछ ।

२. बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७५ को दफा ७ मा संशोधन: उर्लाबारी नगरपालिकाको बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०७५ (यसपछि “मूल कार्यविधि” भनिएको) को दफा ७ को उपदफा (१) को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ ।

“(१) उर्लाबारी नगरपालिकामा नगर प्रमुख संरक्षक रहने गरी देहाय बमोजिमको बाल अधिकार समिति गठन गरिनेछ ।

क. उप प्रमुख - अध्यक्ष

ख. प्र.प्र.अ.१ जना - सदस्य

ग. इलाका प्रशासन कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको प्रतिनिधि - सदस्य

घ. इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको प्रतिनिधि

- सदस्य
- ड. शिक्षा शाखा प्रमुख १ जना - सदस्य
- च. स्वास्थ्य शाखा प्रमुख १ जना - सदस्य
- छ. बालरोग विशेषज्ञ/बालचिकित्सक १ जना - सदस्य
- ज. बालबालिकासँग सम्बन्धित संस्थाहरूबाट अध्यक्षले
मनोनित गरेको १ महिला सहित २ जना सदस्य - सदस्य
- झ. नगरपालिका बालक्लव संजालबाट (कम्तिमा १ जना
बालिका समेत) २ जना - सदस्य
- ञ. अपाङ्गता भएका संस्थाहरूको सञ्जालबाट सदस्य १ जना - सदस्य
- ट. बालकल्याण अधिकारी -सदस्य सचिव”

३. “मूल कार्यविधि” को दफा ७ को उपदफा २ मा संशोधन: मूल कार्यविधिको दफा ७ को उपदफा २ को सट्टा देहायको उपदफा २ राखिएको छ ।

“ २. बाल अधिकार समिति गठन, काम कर्तव्य र अधिकार:

(क) उर्लाबारी नगरपालिकामा विशेष हेरचाह र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका तथा सबै बालबालिकाको तथ्यांक संकलन गर्ने, अद्यावधिक गर्ने र नगरपालिकामा पेश गर्ने ।

स्पष्टीकरण: विशेष हेरचाह र संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिका भन्नाले (आमाबाबु, अभिभावकविहीन (अनाथ) बालबालिका, अस्पताल वा अन्य कुनै सार्वजनिक स्थानमा अलपत्र अवस्थामा

छाडिएका वा फेला परेका तथा बाबुआमाबाट अलगगिएका वा बाबु आमा पत्ता नलागी बेवारिस भएका बालबालिका, बाबु आमालाई गम्भीर शारीरिक वा मानसिक अपाङ्गता वा अशक्तता भएको कारण उचित हेरचाह नपाएका बालबालिका, कानूनी विवादमा परेका बालबालिकामध्ये वैकल्पिक हेरचाहको लागि सिफारिस भएका बालबालिका, थुनामा रहेका वा बन्दी बाबु वा आमासँग अश्रित भई कारागारमा रहेका बालबालिका, जबरजस्ती करणीबाट जन्मिएको सन्तानलाई आफूले पालनपोषण गर्न नसक्ने भनी निवेदन परेका बालबालिका, बाबु, आमा वा अभिभावकबाट दुर्व्यवहार, हिंसा वा बेवास्ता भएको कारणले बालबालिकाको उच्चतम हितको लागि परिवारबाट अलग गरिएका बालबालिका, जबरजस्ती वा बँधुवा प्रकृतिका वा जोखिमपूर्ण वा निकृष्ट प्रकृतिको वा प्रचलित कानून विपरीत श्रममा संलग्न वा धुम्रपान, मद्यपान एवं अन्य लागूऔषधको कुलतमा फसेका, एच.आई.भी. सङ्क्रमित बालबालिका, गम्भीर शारीरिक वा मानसिक स्वास्थ्य समस्याका कारण जीवन जोखिममा रही बाबुआमा वा परिवारबाट उपचारको व्यवस्था हुन नसकेको वा सामान्य जीवन यापन गर्न कठिनाई भएका बालबालिका, बालबालिकाविरुद्धको हिंसा वा बालयौन दुर्व्यवहारबाट पीडित भएका वा त्यस्तो जोखिममा रहेका बालबालिका, सशस्त्र द्वन्द्व वा विपदका कारणले बाबुआमा दुवै वा आमाबाबुमध्ये एक गुमाएका वा आफू नै शारीरिक वा मानसिक रूपमा घाइते भएका वा अपाङ्गता भएका बालबालिका, परित्यक्त तथा सडकमा

आश्रित बालबालिका, कानून बमोजिम तोकिएका अन्य बालबालिकालाई बुझाउने छ ।

(ख) उर्लाबारी नगरपालिकामा बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था, बाल क्लब, मञ्च, समुह, बाल संरक्षण समिति, न्यायिक समिति, निगरानी समिति, मेलमिलाप केन्द्र, आपतकालिन संरक्षण केन्द्र लगायतका निकायहरूको फेहरिस्त तयार पार्ने र यस्ता निकायहरूसँग आवश्यक समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरी बाल अधिकारको संबद्र्धनात्मक र संरक्षणात्मक कार्यहरू गर्ने गराउने ।

(ग) बालबालिकाको क्षेत्रमा स्थानीय आवश्यकता पहिचान गरी संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारका विभिन्न निकायहरू र विकासका साझेदार संस्थसँगको समन्वयमा समुदायमा आधारित कार्यक्रमहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गराउन आवश्यक समन्वय गर्ने, बालबालिकासँग सम्बन्धित योजना तर्जुमा, कार्यक्रमको रेखदेख, अनुगमन, मुल्याङ्कन र निरीक्षण गर्ने ।

(घ) बालअधिकारको संरक्षण र संबद्र्धनका निमित्त चेतना अभिवृद्धि, जागरण सिर्जना गर्ने ।

(ङ) स्थानीय संघसंस्थालाई बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्य गर्न उत्प्रेरणा, समन्वय र साझेदारी गर्ने । कार्यक्रमको संचालन गर्नको लागि आवश्यक परामर्श, सुझाव तथा निर्देशन दिने ।

(च) बाल अधिकार हननका सम्बन्धमा आएका उजुरीहरूलाई सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरी पठाउने एवं समन्वयकारी भूमिका प्रदान गरिदिने ।

- (छ) बालबालिकाको निमित्त आकस्मिक सहयोगको तथा दीगो विकासका लागि श्रोत (आर्थिक, भौतिक तथा मानविय) व्यवस्था मिलाउने ।
- (ज) बाल संरक्षणका विषयमा वकालत गर्ने र जिवाकसलाई बालसंरक्षणमा प्रभावकारी हुन मद्दत गर्ने ।
- (झ) शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रको वार्षिक योजनामा समेत बालसंरक्षण सम्बन्धी भूमिका (विशेष गरी हिंसा, दुःख्यवहार आदिको बारेमा सूचना प्रवाह तथा उजुरी) समावेश गर्न सहजीकरण गर्ने ।
- (ञ) बालसंरक्षण सम्बन्धी कार्यका लागि आवश्यक पर्ने सेवाहरू (जस्तै तत्कालका आवश्यकता परिपूर्ति, सुरक्षित आवास, वैकल्पिक स्याहार, मनोविमर्श, उद्धार, पुनरुत्थापना, परिवार शिक्षा, कानूनी सहायता तथा उपचार, छात्रवृत्ति, आय आर्जन, आदि) को लागि नगरपालिकाबाटै वा अन्य स्थानीय तह, गैर सरकारी सेवा प्रदायक वा नीजि क्षेत्रबाट परिचालन गर्न सकिने गरी सूचिकरण तथा सिफारिसको प्रवन्ध मिलाउने ।
- (ट) अनाधिकृत व्यक्ति, संस्था तथा निकायले बालबालिकामा दीर्घकालीन प्रभाव पर्ने विषयमा आफूखुसी निर्णय गर्ने वा घटना लुकाउने जस्ता कार्यहरू हुन नदिन नियमित अनुगमन गर्ने ।
- (ठ) बालबालिकासंग सम्बन्धित दिवसहरू पालिकास्तरीय निकायहरूसंगको समन्वय तथा सहकार्यमा मनाउने ।
- (ड) वडा बाल संरक्षण समितिहरू, बालक्लव सञ्जालहरू, सरोकारवालाहरू र नगरपालिकाबिच समन्वय, सहकार्य र सम्पर्क गर्ने ।

(ढ) नगरपालिकामा बालबालिका सम्बन्धी सम्पन्न कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति पेश गर्ने ।”

४. “मूल कार्यविधि” को दफा ७ को उपदफा ३ मा संशोधन: मूल कार्यविधिको दफा ७ को उपदफा ३ को सट्टा देहायको उपदफा ३ राखिएको छ ।

“ ३. समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि:

(क) समितिको बैठक वर्षमा कम्तीमा ६ पटक बस्नेछ ।

(ख) समितिको बैठकमा बालबालिकाको क्षेत्रमा कार्यरत व्यक्तिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।

(ग) समितिको बैठकमा कम्तीमा ५१ प्रतिशत सदस्य उपस्थित भएमा गणपुरक संख्या पुगेको मानिने छ । बहुमतको निर्णयलाई बैठकको निर्णय मानिनेछ ।

(घ) बाल अधिकार समितिको पदावधि पाँच वर्षको रहने छ ।”

आज्ञाले,
अग्नि प्रसाद अधिकारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मूल्य रु. ५१-